

Gäller för: VE Bild o funktionsmed

Giltig från: 2025-01-16

Innehållsansvar: Arthur Adelved, (artad1), Processchef

Giltig till: 2027-01-16

Granskad av: Andreas Engström, (anden9), Sjukhusfysiker

Godkänd av: Christian Göransson, (chrgo6), Verksamhetschef

Radiologisk undersökning – berättigandebedömning

Förändringar sedan föregående version

Tillägg ang. Iohexol och Xofigo under nuklearmedicin.

Bakgrund och syfte

I enlighet med Strålsäkerhetsmyndighetens författningssamling ska all bestrålning vara berättigad. Med berättigande avses att den medicinska bestrålningen ger en nytta för patienten, med hänsyn tagen till den diagnostiska informationen eller det terapeutiska resultatet, som är större än den skada som bestrålningen beräknas förorsaka (1).

En kliniskt motiverad undersökning är således alltid berättigad och ska genomföras.

Syftet med rutinen är att klargöra vilka yrkeskategorier som ska och får utföra berättigandebedömningar inom Bild och Funktionsmedicin.

Hänvisar även till regionalt styrdokument: [Remissregler för bild- och funktionsmedicin](#)

Förutsättningar

Strålskyddslag SFS 2018:396 Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om medicinska exponeringar (SSMFS 2018:5).

Ansvar

Den yrkeskategori hos utföraren som bedömer om en enskild undersökning är berättigad för en individuell patient, ansvarar för att ett beslut om bestrålning tas. De yrkeskategorier inom Bild och Funktionsmedicin (BFM) SkaS som detta gäller för listas under nedanstående rubrik.

I praktiken kan dock vissa undersökningar anses vara tillräckligt berättigandebedömda av den remitterande läkaren. Detta gäller främst rutinmässiga kontrollundersökningar och peroperativa genomlysningar. I de flesta fall är det dock viktigt att någon med kompetens, som inte behöver vara läkare, hos utföraren alltid gör en bedömning av remissernas rimlighet och kontrollerar enligt riktlinje för berättigandebedömning.

Avgränsningar

Rutinen omfattar personal inom Bild och Funktionsmedicin Radiologi inom SkaS

- Radiologer och odontologiska radiologer.
- Röntgensjuksköterskor.
- Specialistläkare inom nuklearmedicin.
- Inom nuklearmedicin verksamma biomedicinska analytiker/röntgensjuksköterskor/ sjuksköterskor.
- Inom verksamheten sekreterare (endast vid samordning av kontroller, se under tillhörande rubrik nedan).

Vilka undersökningar som omfattas framgår under arbetsbeskrivning.

Förberedelser

Reell kompetens i form av erfarenhet och kunskap/utbildning i berättigandebedömning erfordras. Personlig delegering, som skall vara skriftlig och tidsbegränsad.

Formell delegation skall ske från den radiologiska ledningsfunktionen.

Utförande

Följande yrkeskategorier ansvarar för berättigandebedömning av nedanstående undersökningar:

Radiologer

- Datortomografi.
- Interventioner.
- Angiografier.
- Konventionella halsrygg, brösttrygg, ländrygg och scolios/sagittal imbalansundersökningar, gastrointestinala- och urologiska undersökningar.
- Vid behov även de undersökningar som normalt bedöms av röntgensjuksköterska.
- MRT.

- Ultraljud.

Odontologiska radiologer

- Samtliga förekommande odontologiska undersökningar.
- MR käke kan även ske av MR-ansvarig radiolog.

Sjuksköterska med specialkompetens inom odontologisk radiologi

- Extraorala akutremisser slätröntgenbilder när tandläkare inte är på plats.

Inom radiologin verksamma röntgensjuksköterskor

Konventionell röntgen av

- Extremiteter.
- Bäckén.
- Lungor.
- Peroperativa kolangiografier.
- ERCP, genomlysningsassistans.

Inom radiologin verksamma sekreterare

- Endast konventionella kontrollundersökningar vid samordning av exempelvis frakturkontroller.

Specialistläkare inom nuklearmedicin

- Alla remisser för scintigrafiundersökningar och strålbehandlingar.
- Om diagnostisk CT eller lågdos-CT behöver göras för tydliggörande av skelettscintigrafier.
- Observera att Scintigrafi Myocardperfusion i arbete, SPECT respektive scintigrafi Myocardperfusion i vila, SPECT utförs av nuklearmedicin men är ordinerade och berättigandebedömda av kardiologer.

Inom nuklearmedicin verksamma biomedicinska analytiker/röntgensjuksköterskor/sjuksköterskor och i enskilda fall sekreterare

Tidkritiska undersökningar för samordning

- Scintigrafi sentinel node bröstcancer utan bilddokumentation.
- Scintigrafi sentinel node bröstcancer.
- Scintigrafi sentinel node bröstcancer, SPECT Lågdos CT.

- Scintigrafi sentinel node malignt melanom, SPECT Lågdos CT.
- Scintigrafi av thyroidea
- Iohexol-utredning
- Xofigo behandlingar enligt remiss från onkolog

Relaterad information

Riktlinje Berättigandebedömning

Lokala anvisningar

Arbetsgrupp

Innehavare av radiologisk ledningsfunktion för röntgenverksamheten inom Bild och Funktionsmedicin, Radiologi SkaS.

Käll- och litteraturförteckning

1. [Strålskyddslag \(SFS 2018:396\)](#)
2. [Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om medicinska exponeringar \(SSMFS 2018:5\).](#)
3. [Remissregler för bild- och funktionsmedicin](#)

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: VE Bild o funktionsmed

Innehållsansvar: Arthur Adelved, (artad1), Processchef

Granskad av: Andreas Engström, (anden9), Sjukhusfysiker

Godkänd av: Christian Göransson, (chrgo6), Verksamhetschef

Dokument-ID: SKAS9700-757502554-259

Version: 5.0

Giltig från: 2025-01-16

Giltig till: 2027-01-16